

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2015. gada 12. martā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Publiskā iepirkuma līgumi — Direktīvas 89/665/EEK un 2004/18/EK — Vienlīdzīgas attieksmes un pārskatāmības principi — Izraudzītā pretendenta saikne ar līgumslēdzējas iestādes ekspertiem — Pienākums ņemt vērā šo saikni — Pienākums pierādīt eksperta neobjektivitāti — Šādas neobjektivitātes ietekmes uz novērtējuma galīgo rezultātu neesamība — Termiņi prasību celšanai — Līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas abstrakto kritēriju apstrīdēšana — Šo kritēriju skaidrošana pēc tam, kad paziņots izsmelošs līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas pamatojums — Kritērijs par piedāvājumu atbilstības tehniskajām specifikācijām līmeņa novērtēšanu

Lieta C-538/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Lietuvos Aukščiausioji Teismas* (Lietuva) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 9. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 14. oktobrī, tiesvedībā

eVigilo Ltd

pret

Priešgaisrinēs apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos,

ko atbalsta

“NT Service” UAB,

“HNIT Baltic” UAB.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši K. Vajda [*C. Vajda*], A. Ross [*A. Rosas*], E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents) un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerālvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *eVigilo Ltd* vārdā – *J. Puškorienė, advokatė*,

* Tiesvedības valoda – lietuviešu.

- *Priešgaisrinēs apsargos ir gelbējimo departamentas prie Vīdaus reikalų ministerijos vārdā* – R. Baniulis, pārstāvis,
- “NT Service” UAB un “HNIT-Baltic” UAB vārdā – D. Soloveičikas, advokatas,
- Lietuvas valdības vārdā – D. Kriaučiūnas un K. Dieninis, kā arī V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, pārstāvji,
- Grieķijas valdības vārdā – K. Paraskevopoulou un V. Stroumpouli, pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – A. Steiblyté un A. Tokár, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1989. gada 21. decembra Direktīvas 89/665/EEK par to normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu, kuri attiecas uz izskatīšanas procedūru piemērošanu, piešķirot piegādes un uzņēmuma līgumus valsts vajadzībām (OV L 395, 33. punkts), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. decembra Direktīvu 2007/66/EK (OV L 335, 31. punkts; turpmāk tekstā – “Direktīva 89/665”), 1. panta 1. punkta trešo daļu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvas 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.), 2. pantu, 44. panta 1. punktu un 53. panta 1. punkta a) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *eVigilo Ltd* (turpmāk tekstā – “*eVigilo*”) un *Priešgaisrinēs apsargos ir gelbējimo departamentas prie Vīdaus reikalų ministerijos* (Iekšlietu ministrijas pakļautībā esošais Galvenais ugunsdzēsības un glābšanas departaments, turpmāk tekstā – “līgumslēdzēja iestāde”) saistībā ar pretendentu piedāvājumu novērtēšanu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 89/665 1. panta 1. punkta trešajā daļā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka attiecībā uz līgumiem, uz ko attiecas Direktīva 2004/18/EK, līgumslēdzēju iestāžu lēmumus var efektīvi un, jo īpaši, iespējami ātri pārskatīt saskaņā ar šīs direktīvas 2. līdz 2.f pantā izklāstītajiem nosacījumiem, pamatojoties uz to, ka ar šādiem lēmumiem ir pārkāpti Kopienas tiesību akti publiskā iepirkuma jomā vai attiecīgās valsts noteikumi, ar ko transponē minētos tiesību aktus.”

- 4 Direktīvas 2004/18 preambulas 2. un 46. apsvērumi ir formulēti šādi:

“(2) Piešķirot tādu līgumu slēgšanas tiesības, ko dalībvalstis noslēdz valsts, reģionālo vai vietējo varas iestāžu un citu publisko tiesību subjektu uzdevumā, jāievēro Līgumā paredzētie principi, konkrēti, brīva preču aprīte, brīva uzņēmējdarbības veikšana un brīva pakalpojumu aprīte, kā arī

no tiem izrietošie principi, piemēram, vienādas iespējas, nediskriminēšana, savstarpēja atzīšana, proporcionalitāte un pārredzamība. Tomēr attiecībā uz valsts līgumiem, kuru summa pārsniedz kādu noteiktu vērtību, ieteicams izstrādāt tādus noteikumus šo līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai paredzēto valsts procedūru koordinēšanai Kopienas līmenī, kuru pamatā ir minētie principi, un tas vajadzīgs, lai nodrošinātu līgumu efektivitāti un garantētu valsts iepirkuma atklātību konkurencei. Tādēļ šie koordinēšanas noteikumi jāskaidro gan saskaņā ar iepriekšminētajiem noteikumiem un principiem, gan saskaņā ar pārējiem Līguma noteikumiem.

[..]

- (46) Līgumu slēgšanas tiesības jāpiešķir, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas nodrošina atbilstību pārredzamības, nediskriminēšanas un vienādu iespēju principam un kas garantē piedāvājumu novērtēšanu efektīvas konkurences apstākļos. Tādēļ ir ieteicams ļaut piemērot tikai divus piešķiršanas kritērijus – “vizzemākā cena” un “ekonomiski visizdevīgākais piedāvājums”.

Lai līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanā nodrošinātu atbilstību vienādu iespēju principam, lietderīgi paredzēt – tiesu praksē atzītu – pienākumu nodrošināt vajadzīgo pārredzamību, lai visi pretendenti varētu būt pietiekami informēti par kritērijiem un kārtību, ko piemēros ekonomiski visizdevīgākā piedāvājuma noteikšanā. Tādēļ līgumslēdzēju iestāžu pienākums ir laikus norādīt līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijus un katra šāda kritērija relatīvo novērtējumu, lai piedāvājuma gatavošanas laikā pretendenti būtu par tiem informēti. [..]

Ja līgumslēdzējas iestādes izvēlas līguma slēgšanas tiesības piešķirt par ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu, tad tās novērtē piedāvājumus, lai noteiktu, kurš ir visizdevīgākais. Lai to paveiktu, tās nosaka ekonomiskos un kvalitātes kritērijus, kuru kopumam jānodrošina iespēja noteikt līgumslēdzējai iestādei ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu. Šo kritēriju noteikšanas pamats ir līguma priekšmets, jo ar tiem ir jābūt iespējamam novērtēt piedāvājuma efektivitāti attiecībā pret līguma priekšmetu, kā noteikts tehniskajās specifikācijās, un noteikt visizdevīgāko piedāvājumu.

[..]”

- 5 Saskaņā ar Direktīvas 2004/18 2. pantu:

“Līgumslēdzējas iestādes pret visiem komersantiem izturas vienādi un nediskriminējoši un rīkojas pārredzami.”

- 6 Šīs direktīvas 44. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Līguma slēgšanas tiesības piešķir, pamatojoties uz 53. un 55. pantā paredzētajiem kritērijiem un ievērojot 24. pantu pēc tam, kad saskaņā ar 45. un 46. pantu neizslēgto komersantu atbilstību līgumslēdzējas iestādes ir pārbaudījušas atbilstoši 47. līdz 52. pantā minētajiem ekonomiskā un finanšu stāvokļa, profesionālās un tehniskās kompetences vai iespēju kritērijiem un – vajadzības gadījumā – saskaņā ar nediskriminēšanas noteikumiem un kritērijiem, kas minēti 3. punktā.”

- 7 Minētās direktīvas 53. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

“Neierobežojot valsts normatīvos un administratīvos aktus par noteiktu pakalpojumu atalgošanu, valsts līgumu slēgšanas tiesības līgumslēdzējas iestādes piešķir, pamatojoties uz kritērijiem, kas ir vai nu:

- a) ja izvēlas piedāvājumu, kas ir ekonomiski visizdevīgākais no līgumslēdzējas iestādes viedokļa – dažādi kritēriji saistībā ar konkrētā valsts līguma priekšmetu, piemēram, kvalitāte, cena, tehniskā vērtība, estētiskās un funkcionālās īpašības, vides raksturlielumi, ekspluatācijas izmaksas, izmaksu lietderība, garantijas remonts un tehniskā palīdzība, piegādes datums un piegādes vai darbu pabeigšanas laikposms, [..].”

Lietuvas tiesības

- 8 1996. gada 13. augusta Likuma Nr. VIII-1210 par publisko iepirkumu (*Žin.*, 1996, Nr. 84-2000; turpmāk tekstā – “Likums par publisko iepirkumu”) 2. panta 17. punktā ir paredzēts:

“Objektivitātes apliecinājums”: publiskā iepirkuma komisijas locekļa vai eksperta rakstveida paziņojums, ar ko tiek apliecināta minēto personu objektivitāte pret pretendentiem.”

- 9 Šī likuma 16. panta 5. punktā ir paredzēts:

“Jebkurš publiskā iepirkuma komisijas loceklis vai eksperts minētās komisijas darbībā var piedalīties tikai tad, ja viņš iepriekš ir parakstījis objektivitātes apliecinājumu un deklarāciju par konfidencialitātes ievērošanu.”

- 10 Minētā likuma 3. panta “Publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas pamatprincipi un to ievērošana” 1. punktā ir paredzēts:

“Līgumslēdzēja iestāde nodrošina, ka publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā tiek ievēroti vienlīdzības, nediskriminācijas, savstarpējās atzišanas un pārskatāmības principi.”

- 11 Šā paša likuma 90. pantā ir paredzēts:

“Pamatojoties uz piedāvājumu novērtēšanas, kas veikta saskaņā ar šī likuma 39. panta 7. punktā paredzēto procedūru, rezultātiem, piegāžu, pakalpojumu vai būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu slēdz ar pretendentu, kurš ir iesniedzis ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu vai arī ir piedāvājis viszemāko cenu. Piegāžu, pakalpojumu vai būvdarbu publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā iesniegtie piedāvājumi var tikt izvērtēti, balstoties uz ekonomiski visizdevīgākā piedāvājuma vai viszemākās cenas kritēriju vai arī balstoties uz kritērijiem, kas attiecas uz līguma priekšmetu un kuri ir noteikti līgumslēdzēja iestādes sagatavotajos uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu dokumentos, un saskaņā ar kuriem nedrīkst kļūdaini un neobjektīvi ierobežot pretendentu līguma slēgšanas tiesības, ne arī piešķirt privilēģētas tiesības noteiktiem pretendentiem, pārkāpjot šī likuma 3. panta 1. punktā noteiktās prasības.”

- 12 Likuma par publisko iepirkumu, tā redakcijas, kas bija spēkā no 2009. gada 1. septembra līdz 2010. gada 2. martam, 39. panta 7. punktā bija paredzēts:

“Lai pieņemtu lēmumu attiecībā uz izraudzīto piedāvājumu, līgumslēdzējai iestādei:

- 1) saskaņā ar uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu dokumentācijā noteikto procedūru un novērtēšanas kritērijiem nekavējoties ir jāizvērtē pretendentu iesniegtie piedāvājumi un jāveic to sākotnējā klasificēšana (izņemot, ja piedāvājumu iesniegt ir uzaicināts tikai viens pretendents vai ja tikai viens pretendents ir iesniedzis piedāvājumu). Piedāvājumu sākotnējo klasificēšanu veic dilstošā secībā to ekonomiskā izdevīguma ziņā vai augošā secībā to cenas ziņā. Ja ir piemērojams ekonomiski visizdevīgākā piedāvājuma kritērijs un ja vairāku pretendentu piedāvājumu ekonomiskais izdevīgums ir identisks, piedāvājumu sākotnējā klasificēšanā priekšroka tiek piešķirta pretendenta, kura aploksne ar piedāvājumu tikusi reģistrēta pirmā vai kura pieteikums elektroniski ticis iesniegts visagrāk. Ja piedāvājumu novērtēšanas kritērijs ir viszemākā piedāvātā cena un ja vairāku piedāvājumu cenas ir identiskas, sākotnējā piedāvājumu klasificēšanā priekšroka tiek piešķirta pretendenta, kura aploksne ar piedāvājumu tikusi reģistrēta pirmā vai kura pieteikums elektroniski ticis iesniegts visagrāk;

- 2) visiem pretendentiem, kuri ir iesnieguši piedāvājumu, nekavējoties jāpaziņo sākotnējā piedāvājumu klasifikācija, un pretendentiem, kuru piedāvājums šajā klasifikācijā nav ticis iekļauts, jāpaziņo tā piedāvājuma noraidījuma iemesli, tostarp, ja piedāvājums ticis noraidīts tādēļ, ka tas neatbilst vai nav saderīgs ar funkcionālajām prasībām, kā arī prasībām attiecībā uz plānoto darbību aprakstu, kuras līgumslēdzēja iestāde ir noteikusi saskaņā ar šī likuma 25. pantu;
 - 3) piedāvājumu klasificēšanu un lēmumu attiecībā uz izraudzīto piedāvājumu apstiprina tikai pēc tam, kad saskaņā ar šajā likumā paredzēto procedūru līgumslēdzēja iestāde ir izvērtējusi to pretendentu pieteikumus un pārsūdzības, kuri iesnieguši piedāvājumus (ja šādi pieteikumi un pārsūdzības ir tikuši iesniegti), bet ne agrāk kā 10 dienas pēc tam, kad līgumslēdzēja iestāde pretendentiem ir paziņojusi piedāvājumu sākotnējo klasifikāciju.”
- 13 Likuma par publisko iepirkumu 39. panta 7. punkts, tā redakcijā, kas ir spēkā kopš 2010. gada 2. marta, ir izteikts šādi:

“Lai pieņemtu lēmumu par izraudzīto piedāvājumu, līgumslēdzējai iestādei saskaņā ar uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu dokumentācijā noteikto procedūru un novērtēšanas kritērijiem nekavējoties ir jāizvērtē pretendenta iesniegtie piedāvājumi, šī likuma 32. panta 8. punktā minētajā gadījumā jāpārbauda pretendenta, kura piedāvājums, pamatojoties uz novērtējuma rezultātiem var tikt izraudzīts, atbilstība minimālajām kvalifikācijas prasībām, jāveic piedāvājumu klasificēšana (izņemot, ja iesniegt piedāvājumu ir uzaicināts tikai viens pretendents vai ja tikai viens pretendents ir iesniedzis piedāvājumu) un jāizraugās piedāvājums. Piedāvājumu klasificēšanu veic dilstošā secībā to ekonomiskā izdevīguma ziņā vai augošā secībā to cenas ziņā. Ja ir piemērojams ekonomiski visizdevīgākā piedāvājuma novērtēšanas kritērijs un vairāku pretendentu piedāvājumu ekonomiskais izdevīgums ir identisks, kā arī ja piedāvājumu novērtēšanas kritērijs ir viszemākā piedāvātā cena un vairākiem piedāvājumiem cena ir identiska, piedāvājumu klasificēšanā priekšroka jāpiešķir pretendenta, kura aploksne ar piedāvājumu tikusi reģistrēta pirmā vai kura piedāvājums elektroniski ticis iesniegts visagrāk.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 14 2010. gada 22. janvārī līgumslēdzēja iestāde publicēja atklātu uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu “Sabiedrības brīdināšanas un informēšanas sistēmas iepirkumam, izmantojot ar publiskajiem mobilo tālrunu sakariem saistīto pakalpojumu sniedzēju tīklu infrastruktūru”, kura ietvaros savus piedāvājumus iesniedza *eVigilo* kopā ar “*ERP*” *UAB* un “*Inta*” *UAB*, kā arī viens cits konsorcijs, kurā ietilpst “*NT Service*” *UAB* un “*HNIT-Baltic*” *UAB*.
- 15 Saskaņā ar iesniedzējtiesas teikto tajā izskatāmajā lietā aplūkojamā līguma vērtība ir 14 998 972,45 Lietuvas litu (LTL) (vai aptuveni EUR 4 344 002) un uzaicinājums iesniegt piedāvājumu attiecas uz iepirkumu, kas ietilpst Direktīvu 2004/18 un 89/665 piemērošanas jomā.
- 16 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu nosacījumu 67. punktā kā novērtēšanas kritēriji ir minēti aplūkotās brīdināšanas sistēmas kopējā cena, to tirgus dalībnieku skaits, kas kopā ar pretendentu piedalās projektā, kā arī vispārīgās un funkcionālās prasības. Šajās prasībās ir ietverts arī tehnisko un strukturālo risinājumu pamatojums, kā arī funkcionālo elementu sīks apraksts un to saderība ar tehniskajām specifikācijām un līgumslēdzējas iestādes vajadzībām; piedāvātās sistēmas pilnīgums un atbilstība līgumslēdzējas iestādes informātikas un tehniskajai infrastruktūrai; sistēmas funkcionālo iespēju paplašināšana un šīs paplašināšanas pamatojums, kā arī projekta īstenošanas stratēģija, vadības plāna efektivitāte, kvalitātes kontroles pasākumu apraksts un projekta komandas apraksts.

- 17 Līgumslēdzējas iestādes publisko iepirkumu komisija pēc tam, kad tā bija pārbaudījusi sešu ekspertu veikto tehnisko piedāvājumu novērtējumu, apstiprināja šī novērtējuma rezultātus. Līgumslēdzēja iestāde informēja pretendētus par šī novērtējuma rezultātiem 2010. gada 4. novembrī.
- 18 2010. gada 2. novembrī *eVigilo* cēla pirmo prasību attiecībā uz šī publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras likumību, it īpaši apstrīdot uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu nosacījumu neskaidrību.
- 19 Šī prasība tika precizēta 2010. gada 20. decembrī, atspoguļojot iespējamus ekspertu novērtējuma trūkumus un šī novērtējuma rezultātu nepamatotību.
- 20 Ar 2011. gada 31. janvārī celto otro prasību *eVigilo* apstrīdēja līgumslēdzējas iestādes rīcības likumību, apgalvojot, ka trešās personas iesniegtais piedāvājums bija jānoraida, jo tās cena pārsniedza šim projektam piešķirtā finansējuma apjomu.
- 21 2011. gada 8. martā līgumslēdzēja iestāde, kā arī “*NT Service*” UAB un “*HNIT-Baltic*” UAB noslēdza līgumu, lai gan lietas, ko *eVigilo* bija ierosinājis pret līgumslēdzēju iestādi, joprojām tika izskatītas.
- 22 2012. gada 19. martā *eVigilo* papildināja savu pirmo prasību attiecībā uz piedāvājumu novērtēšanas likumību, precizējot savu argumentāciju, kas attiecas uz uzaicinājumā iesniegt piedāvājumu norādītās ekonomiskā izdevīguma novērtēšanas kritērija definīcijas kļūdaino raksturu.
- 23 2012. gada 10. aprīlī *eVigilo* vēlreiz papildināja savu pirmo prasību un izvirzīja jaunus faktus, kas saistīti ar ekspertu, kuri veica pieteikumu novērtēšanu, neobjektivitāti un ar kuriem varot pierādīt, ka starp viņiem un trešo personu piedāvājumā minētajiem speciālistiem pastāvēja profesionālas attiecības.
- 24 *eVigilo* norāda, ka izraudzīto pretendentu piedāvājumā minētie speciālisti Kauņas Tehnoloģiju universitātē (*Kauno technologijos universitetas*) bija kolēģi trijiem no sešiem līgumslēdzējas iestādes ekspertiem, kuri izstrādāja iepirkuma procedūras specifikācijas un izvērtēja piedāvājumus.
- 25 *eVigilo* prasības pirmajā instancē un apelācijas instancē tika noraidītas.
- 26 Ar savu kasācijas sūdzību, kas tika iesniegta *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* [Lietuvas Augstākajā tiesā], *eVigilo* norāda, ka iepriekš minētās tiesas esot kļūdaini novērtējušas saikni starp izraudzīto pretendentu norādītajiem speciālistiem un līgumslēdzējas iestādes ieceltajiem ekspertiem. Tas arī norāda, ka minētā iemesla dēļ šīs tiesas nav ņēmušas vērā ekspertu neobjektivitāti.
- 27 Turklāt *eVigilo* apgalvo, ka līgumslēdzēja iestāde esot izstrādājusi ļoti abstraktus ekonomiski visizdevīgākā piedāvājuma novērtēšanas kritērijus, it īpaši tos, kas attiecas uz “atbilstību līgumslēdzējas iestādes vajadzībām”, kam bija ietekme uz pretendentu piedāvājumiem, kā arī uz šo piedāvājumu novērtēšanu, ko veica līgumslēdzēja iestāde. *eVigilo* apgalvo, ka tas varēja saprast ekonomiski visizdevīgākā piedāvājuma kritērijus tikai tad, kad līgumslēdzēja iestāde tam paziņoja izsmēlošus atteikuma piešķirt līguma slēgšanas tiesības iemeslus. Līdz ar to termiņu prasības celšanai esot varēts sākt skaitīt tikai no šīs paziņošanas brīža.
- 28 Pēc līgumslēdzējas iestādes un izraudzīto pretendentu domām, pirmās instances un apelācijas instances tiesa esot pamatoti konstatējušas, ka *eVigilo* bija pienākums pierādīt ne tikai to, ka starp izraudzīto pretendentu speciālistiem un ekspertiem, kas izvērtēja piedāvājumus, pastāvēja objektīva saikne, bet arī pienākums pierādīt ekspertu neobjektivitātes subjektīvo elementu. Tie arī apgalvo, ka *eVigilo* esot novēloti apstrīdējis ekonomiski visizdevīgākā piedāvājuma novērtēšanas kritērija likumību.
- 29 Līgumslēdzēja iestāde un izraudzītie pretendenti apstrīd arī apgalvojumu, saskaņā ar kuru publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritēriji esot definēti neatbilstīgi, jo līdz pat piedāvājumu iesniegšanas termiņa beigām *eVigilo* tos neapstrīdēja, kā arī nebija lūdzis tos paskaidrot.

30 Šādos apstākļos *Lietuvos Aukščāustais Teismas* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Savienības tiesību aktu noteikumi publiskā iepirkuma jomā – Direktīvas [89/665] 1. panta 1. punkta trešā daļa, kurā ir noteikti efektivitātes un operativitātes principi attiecībā uz pretendentu tiesībām uz aizsardzību, kuras ir bijušas aizskartas, un Direktīvas [2004/18] 2. pants, kurā ir noteikti vienlīdzīgas attieksmes pret pretendentiem un pārskatāmības principi, kā arī minētās direktīvas 44. panta 1. punkts un 53. panta 1. panta a) apakšpunkts, kuros ir paredzēti kritēriji, saskaņā ar kuriem līguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas pretendētam, kurš ir iesniedzis ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu, – ir jāsaprot un jāinterpretē kopā vai atsevišķi (bet neaprobežojoties ar iepriekš minētajiem noteikumiem) kā tādi, kas nozīmē, ka:
- a) gadījumā, ja pretendētam ir kļuvis zināms par iespējamu būtisku saikni, kas citam pretendētam ir ar līgumslēdzējas iestādes ekspertu, kurš ir novērtējis piedāvājumus, un (vai) ir kļuvis zināms par minētā pretendenta potenciāli ārkārtēju stāvokli, kam iemesls ir agrāk veikts sagatavošanas darbs saistībā ar strīdā aplūkoto iepirkuma procedūru, un ja attiecībā uz minētajiem apstākļiem līgumslēdzēja iestāde nav veikusi nekādas darbības, ar šo informāciju vien ir pietiekami, lai pamatotu prasību, ka pārskatīšanas struktūrai būtu jāatzīst par pretlikumīgām darbības, ko veikusi līgumslēdzēja iestāde, kura procedūrās nav nodrošinājusi pārskatāmību un objektivitāti, turklāt pieteikuma iesniedzējam nav konkrēti jāpierāda, ka eksperti ir rīkojušies neobjektīvi?
 - b) pārskatīšanas struktūrai, kura ir konstatējusi, ka iepriekš minētās pieteikuma iesniedzēja prasības pamati ir labi pamatoti, lemjot par [šāda prettiesiskuma] sekām, kuras varētu rasties attiecībā uz konkursa procedūras rezultātiem, nav pienākuma ņemt vērā faktu, ka pretendēta iesniegto piedāvājumu novērtēšanas rezultāti būtībā būtu bijuši tādi paši, ja ekspertu vidū nebūtu bijuši neobjektīvi eksperti konsultanti, kuri vērtēja piedāvājumus?
 - c) pretendētam (visbeidzot) kļūst zināms to ar ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu saistīto kritēriju saturs, kuri ir tikuši formulēti saskaņā ar kvalitatīviem parametriem un konkursa nosacījumos ir izklāstīti abstrakti (tādi kritēriji kā, piemēram, pilnīgums un atbilstība līgumslēdzējas iestādes vajadzībām), attiecībā uz kuriem pretendēts būtībā varēja iesniegt piedāvājumu, vienīgi laikā, kad līgumslēdzēja iestāde saskaņā ar minētajiem kritērijiem vērtēja pretendēta iesniegtos piedāvājumus un ieinteresētajām personām sniedza vispusīgu informāciju par pieņemto lēmumu pamatojumu, un vienīgi no tā laika attiecībā uz minēto pretendēta varētu tikt piemērots valsts tiesību aktos noteiktās pārskatīšanas procedūras noilguma termiņš?
- 2) Vai Direktīvas [2004/18] 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopā ar minētās direktīvas 2. pantā izklāstītajiem līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas principiem ir jāsaprot un jāinterpretē kā tādi, ka tie nozīmē, ka līgumslēdzējam iestādēm ir aizliegts izveidot (un piemērot) pretendēta iesniegto piedāvājumu novērtēšanas procedūru, saskaņā ar kuru piedāvājumu novērtēšanas rezultāti ir atkarīgi no tā, cik vispusīgi pretendēti ir pierādījuši, ka to piedāvājumi atbilst konkursa dokumentiem, t.i., jo vispusīgāk (plašāk) pretendēts ir aprakstījis atbilstību konkursa nosacījumiem, jo lielāks būs tā piedāvājumam piešķirto punktu skaits?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmā jautājuma a) un b) punktu

- 31 Ar savu pirmā jautājuma a) un b) punktu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 89/665 1. panta 1. punkta trešā daļa, kā arī Direktīvas 2004/18 2. pants, 44. panta 1. punkts un 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā, ka pretendentu piedāvājumu novērtēšanas prettiesiskums tiek konstatēts, tikai pamatojoties uz apstākli, ka izraudzītajam pretendentam ir bijusi būtiska saikne ar līgumslēdzējas iestādes ieceltajiem ekspertiem, kuri novērtēja pieteikumus, nepārbaudot citus procedūras elementus, tostarp apstākli, ka šo ekspertu iespējamai neobjektivitātei nebija ietekmes uz lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, un nepieprasot, lai noraidītais pretendents konkrēti pierādītu šo ekspertu rīcības neobjektivitāti.
- 32 Direktīvas 2004/18 2. pantā “Līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas principi” ir paredzēts, ka “līgumslēdzējas iestādes pret visiem komersantiem izturas vienādi un nediskriminējoši un rīkojas pārredzami”.
- 33 Vienlīdzīgas attieksmes pret pretendentiem princips, kura mērķis ir sekmēt pienācīgas un efektīvas konkurences izveidošanos starp uzņēmumiem, kas piedalās publiskā iepirkuma procedūrā, paredz, ka visiem pretendentiem ir vienādas iespējas, izstrādājot sava piedāvājuma noteikumus, un tādējādi nozīmē, ka visu konkurentu piedāvājumiem ir jābūt pakļautiem vienādiem nosacījumiem (šajā ziņā skat. spriedumus Komisija/CAS *Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, 110. punkts, un *Cartiera dell’Adda*, C-42/13, EU:C:2014:2345, 44. punkts).
- 34 Pienākuma nodrošināt pārskatāmību, kas ar to ir cieši saistīts, galvenais mērķis ir garantēt, ka nepastāv līgumslēdzējas iestādes favorītisma un patvaļības attiecībā pret dažiem pretendentiem vai dažiem piedāvājumiem risks (šajā ziņā skat. spriedumus Komisija/CAS *Succhi di Frutta*, EU:C:2004:236, 111. punkts, un *Cartiera dell’Adda*, EU:C:2014:2345, 44. punkts).
- 35 Interesešu konflikts ietver risku, ka līgumslēdzēja iestāde var rīkoties saskaņā ar attiecīgajam konkursam neatbilstošiem apsvērumiem un ka priekšroka kādam pretendentam var tikt dota tikai šī apstākļa dēļ. Šāds interesešu konflikts tāpat var būt Direktīvas 2004/18 2. panta pārkāpums.
- 36 Šajā ziņā apstāklis, ka līgumslēdzēja iestāde ir iecēlusi ekspertus, kas rīkojas, pamatojoties uz tās pilnvarojumu, lai novērtētu iesniegtos piedāvājumus, to neatbrīvo no atbildības ievērot Savienības tiesību prasības (šajā ziņā skat. spriedumu *SAG ELV Slovensko u.c.*, C-599/10, EU:C:2012:191, 23. punkts).
- 37 Eksperta neobjektivitātes konstatēšana it īpaši prasa faktu un pierādījumu izvērtēšanu, kas ietilpst līgumslēdzējas iestādes un administratīvo vai tiesu iestāžu kompetencē.
- 38 Ir jānorāda, ka ne Direktīvā 89/665, ne Direktīvā 2004/18 nav ietvertas konkrētas tiesību normas šajā ziņā.
- 39 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja attiecīgajā jomā nav Savienības regulējuma, katrai dalībvalstij ir jānosaka sīki administratīvā procesa un tiesvedības procesuālie noteikumi, kas vērsti uz to, lai aizsargātu tiesības, kuras attiecīgajām personām ir noteiktas Savienības tiesībās. Šie sīkie procesuālie noteikumi tomēr nedrīkst būt nelabvēlīgāki par noteikumiem, kas attiecas uz līdzīgām prasībām, kuras domātas no valsts tiesību sistēmas izrietošo tiesību aizsardzībai (līdzvērtības princips), ne arī padarīt neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt to tiesību izmantošanu, kas piešķirtas ar Savienības tiesību sistēmu (efektivitātes princips) (skat. spriedumu *Club Hotel Loutraki u.c.*, C-145/08 un C-149/08, EU:C:2010:247, 74. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 40 Tomēr procesuālie noteikumi prasības celšanai tiesā, kuru mērķis ir nodrošināt Savienības tiesībās paredzētās to kandidātu un pretendentu tiesības, kuri ir aizskarti ar līgumslēdzēju iestāžu lēmumiem, nedrīkst negatīvi ietekmēt Direktīvas 89/665 lietderīgo iedarbību (skat. spriedumu *Uniplex (UK)*, C-406/08, EU:C:2010:45, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Šiem principiem parasti nav pretrunā, ka dalībvalstīs eksperta neobjektivitāte var tikt pierādīta, pamatojoties objektīvu situāciju, lai novērstu jebkādu risku, ka līgumslēdzēja iestāde var rīkoties saskaņā ar attiecīgajam konkursam neatbilstošiem apsvērumiem un ka priekšroka šim pretendentam var tikt dota tikai šī apstākļa dēļ.
- 42 Attiecībā uz noteikumiem par pierādījumiem šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2004/18 2. pantu līgumslēdzējam iestādēm pret visiem komersantiem ir jāizturas vienādi un nediskriminējoši un jārikojas pārredzami. No tā izriet, ka minētajām iestādēm publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas principu piemērošanā ir piešķirta aktīva loma.
- 43 Tā kā šis pienākums atbilst direktīvu attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu pašai būtībai (skat. spriedumu *Michaniki*, C-213/07, EU:C:2008:731, 45. punkts), no tā izriet, ka līgumslēdzējai iestādei katrā ziņā ir jāpārbauda, vai nepastāv iespējami interešu konflikti, un ir jāveic pasākumi, lai nepieļautu un atklātu interešu konfliktus, kā arī novērstu to sekas. Ar šo aktīvo lomu nebūtu saderīgi uzlikt pienākumu prasītājam pārsūdzības procedūrā pierādīt līgumslēdzējas iestādes iecelto ekspertu konkrēto neobjektivitāti. Šāds risinājums būtu arī pretrunā efektivitātes principam un Direktīvas 89/665 1. panta 1. punkta trešajā daļā paredzētajai efektīvas pārskatīšanas procedūrai, it īpaši ņemot vērā, ka pretendentam parasti nav pieejas informācijai un pierādījumiem, kas viņam ļautu pierādīt šādu neobjektivitāti.
- 44 Ja noraidītais pretendents iesniedz objektīvus pierādījumus, ar ko var apšaubīt līgumslēdzējas iestādes eksperta objektivitāti, šai līgumslēdzējai iestādei ir jāizvērtē visi attiecīgie apstākļi, kuru rezultātā ticis pieņemts lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, lai nepieļautu un atklātu interešu konfliktus, kā arī novērstu to sekas, tostarp vajadzības gadījumā pieprasot pusēm iesniegt noteiktu informāciju un pierādījumus.
- 45 Tādi pierādījumi kā pamatlietā izteiktie apgalvojumi attiecībā uz saikni starp līgumslēdzējas iestādes ieceltajiem ekspertiem un to uzņēmumu ekspertiem, kuriem tika piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, īpaši apstākļi, ka šīs personas strādā kopā vienā universitātē, ietilpst vienā un tajā pašā izpētes grupā vai šajā universitātē ir darba pakļautības attiecībās, ja tie tiek pierādīti, ir uzskatāmi par objektīviem pierādījumiem, kuru dēļ būtu nepieciešama līgumslēdzējas iestādes vai, vajadzības gadījumā, administratīvās vai tiesu iestādes padziļināta pārbaude.
- 46 Ievērojot no Savienības tiesībām izrietošos un it īpaši šī sprieduma 43. punktā minētos pienākumus, “neobjektivitātes” jēdziens un tā kritēriji ir jādefinē valsts tiesībās. Tas pats attiecas arī uz noteikumiem par iespējamās neobjektivitātes juridiskajām sekām. Līdz ar to valsts tiesībās ir jānosaka, vai un kādā mērā kompetentajām administratīvajām un tiesu iestādēm ir jāņem vērā apstākļi, ka ekspertu iespējamai neobjektivitātei nav bijusi ietekme uz lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.
- 47 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmā jautājuma a) un b) punktu ir jāatbild, ka Direktīvas 89/665 1. panta 1. punkta trešā daļa, kā arī Direktīvas 2004/18 2. pants, 44. panta 1. punkts un 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem principā nav pretrunā, ka pretendentu piedāvājumu novērtēšanas prettiesiskums tiek konstatēts, pamatojoties tikai uz vienīgo apstākli, ka izraudzītajam pretendentam ir bijusi būtiska saikne ar līgumslēdzējas iestādes ieceltajiem ekspertiem, kuri novērtēja pieteikumus. Līgumslēdzējai iestādei katrā ziņā ir jāpārbauda, vai nepastāv iespējami interešu konflikti, un ir jāveic pasākumi, lai nepieļautu un atklātu interešu konfliktus, kā arī novērstu to sekas. Izskatot prasību atcelt lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu ekspertu neobjektivitātes dēļ, noraidītajam pretendentam nevar tikt prasīts, lai tas konkrēti pierādītu ekspertu

rīcības neobjektivitāti. Principā valsts tiesībās ir jānosaka, vai un kādā mērā kompetentajām administratīvajām un tiesu iestādēm ir jāņem vērā apstākļi, vai ekspertu iespējamai neobjektivitātei ir vai nav bijusi ietekme uz lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

Par pirmā jautājuma c) punktu

- 48 Ar savu pirmā jautājuma c) punktu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 89/665 1. panta 1. punkta trešā daļa, kā arī Direktīvas 2004/18 2. pants, 44. panta 1. punkts un 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajos ir paredzēts, ka pretendētājam, kurš uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu nosacījumus ir varējis saprast tikai brīdī, kad līgumslēdzēja iestāde pēc piedāvājumu novērtēšanas bija iesniegusi izsmēlošu informāciju par sava lēmuma pamatojumu, ir jābūt tiesībām celt prasību par uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu likumību pēc tam, kad ir beidzies valsts tiesībās paredzētais termiņš.
- 49 Šis jautājums attiecas uz valsts tiesībās paredzēto termiņu prasības celšanai attiecībā uz uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu likumību. Minētais jautājums izriet no pieņēmuma, ka ieinteresētajiem pretendentiem uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu stadijā ir pieejami tiesību aizsardzības līdzekļi, kas ļauj apstrīdēt uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu likumību. Šis jautājums ir uzdots, lai noskaidrotu, vai termiņš prasības celšanai traucē ieinteresētajam pretendētājam celt prasību par uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu likumību, ko šis pretendents ir cēlis, pirms tas tika informēts par attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.
- 50 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka to Direktīvas 89/665 tiesību normu mērķis, kas vērstas uz to, lai aizsargātu pretendētus no līgumslēdzējas iestādes patvaļas, ir pastiprināt pastāvošos mehānismus, lai nodrošinātu efektīvu Savienības noteikumu publiskā iepirkuma jomā piemērošanu, it īpaši tādā stadijā, kad pārkāpumi vēl var tikt laboti (spriedums *Fastweb*, C-19/13, EU:C:2014:2194, 34. punkts un tajā minētā judikatūra). Direktīvas 89/665 1. panta 1. un 3. punktā ir paredzēta prasība nodrošināt efektīvas pārskatīšanas procedūras “saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, ko dalībvalstis var pieņemt”, un tām it īpaši ir jābūt cik vien iespējams ātrām atbilstoši šīs direktīvas 2. līdz 2.f pantā izklāstītajiem nosacījumiem.
- 51 Saskaņā ar Tiesas judikatūru saprātīga termiņa noteikšana prasības celšanai principā atbilst efektivitātes prasībai, kas izriet no Direktīvas 89/665, ciktāl ar to tiek īstenots tiesiskās noteiktības pamatprincips. Pilnīga Direktīvas 89/665 mērķa sasniegšana būtu apdraudēta, ja kandidāti un pretendenti varētu jebkurā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras brīdī apgalvot, ka ir pārkāpti līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas noteikumi, tādējādi uzliekot līgumslēdzējai iestādei pienākumu atsākt visu procedūru no jauna, lai šos pārkāpumus vērstu par labu (spriedumi *Universale-Bau* u.c., C-470/99, EU:C:2002:746, 75. un 76. punkts un tajos minētā judikatūra; *Lämmerzahl*, C-241/06, EU:C:2007:597, 50. un 51. punkts, kā arī Komisija/Īrija, C-456/08, EU:C:2010:46, 51. un 52. punkts).
- 52 Saskaņā ar Tiesas judikatūru Direktīvas 89/665 1. panta 1. punktā noteiktais mērķis nodrošināt efektīvas pārskatīšanas iespējas attiecībā uz tādu noteikumu pārkāpumiem, kas piemērojami publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas jomā, var tikt sasniegts tikai tad, ja šo prasību celšanai noteiktie termiņi sākas tikai dienā, kad prasītājs ir uzzinājis vai tam bija jāuzzina par iespējamo minēto noteikumu pārkāpumu (skat. spriedumus *Uniplex (UK)*, EU:C:2010:45, 32. punkts, kā arī *Idrodinamica Spurgo Velox* u.c., C-161/13, EU:C:2014:307, 37. punkts).
- 53 Ir jākonstatē, ka līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem ir jābūt norādītiem paziņojumā par līgumu vai arī iepirkuma procedūras specifikācijās, un tas, ka tie nav saprotami vai ir neskaidri, var būt Direktīvas 2004/18 pārkāpums.

- 54 Sprieduma *SIAC Construction* (C-19/00, EU:C:2001:553) 42. punktā Tiesa nosprieda, ka līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem iepirkuma procedūras specifikācijās vai paziņojumā par līgumu ir jābūt formulētiem tā, lai ikviens pietiekami informēts un samērā rūpīgs pretendents varētu tos interpretēt vienveidīgi.
- 55 No tā izriet, ka iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai konkrētais pretendents patiesi nevarēja saprast attiecīgos līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijus vai arī viņš tos būtu varējis saprast, ievērojot pietiekami informēta un samērā rūpīga pretendenta standartu.
- 56 Veicot šo novērtējumu, ir jāņem vērā apstākļi, ka attiecīgais pretendents un citi pretendenti varēja iesniegt piedāvājumus un ka attiecīgais pretendents pirms sava piedāvājuma iesniegšanas nebija lūdzis līgumslēdzējai iestādei paskaidrojumus.
- 57 Ja no šīs pārbaudes izriet, ka pretendentam uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu nosacījumi patiesi bija nesaprotami un ka tam tika traucēts celt prasību valsts tiesībās paredzētajā termiņā, tas var celt prasību līdz pat tā termiņa beigām, kas noteikts attiecībā uz lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.
- 58 Līdz ar to uz pirmā jautājuma c) punktu ir jāatbild, ka Direktīvas 89/665 1. panta 1. punkta trešā daļa, kā arī Direktīvas 2004/18 2. pants, 44. panta 1. punkts un 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajos ir paredzēts, ka pietiekami informētam un samērā rūpīgam pretendentam, kurš uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu nosacījumus ir varējis saprast tikai brīdī, kad līgumslēdzēja iestāde pēc piedāvājumu novērtēšanas bija iesniegusi izsmēlošu informāciju par sava lēmuma pamatojumu, ir jābūt tiesībām celt prasību par uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu likumību pēc tam, kad beidzies valsts tiesībās paredzētais termiņš. Šādas tiesības celt prasību var tikt izmantotas līdz brīdim, kad beidzas tās prasības celšanai noteiktais termiņš, kas attiecas uz lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

Par otro jautājumu

- 59 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2004/18 2. pants un 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ļauj līgumslēdzējai iestādei kā novērtēšanas kritēriju, ko piemēro pretendentu iesniegtajiem piedāvājumiem publiskā iepirkuma procedūrā, izmantot šo pieteikumu atbilstības publiskā iepirkuma dokumentos minētajām prasībām līmeni.
- 60 Saskaņā ar Direktīvas 2004/18 53. panta 1. punkta a) apakšpunktu piedāvājums, kas ir ekonomiski visizdevīgākais no līgumslēdzējas iestādes viedokļa, tiek izvērtēts, pamatojoties uz dažādiem kritērijiem saistībā ar konkrētā publiskā iepirkuma līguma priekšmetu, piemēram, kvalitāti, cenu, tehnisko vērtību, estētiskajām un funkcionālajām īpašībām, vides raksturlielumiem, ekspluatācijas izmaksām, izmaksu lietderību, garantijas remontu un tehnisko palīdzību, piegādes datumu un piegādes vai darbu pabeigšanas laikposmu.
- 61 Saskaņā ar judikatūru šis uzskaitījums, kā izriet no vārda “piemēram” lietošanas, nav izsmēlošs (skat. spriedumu Komisija/Nīderlande, C-368/10, EU:C:2012:284, 84. punkts).
- 62 Līdz ar to līgumslēdzējai iestādei ir iespēja noteikt citus līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijus, ciktāl tie ir saistīti ar līguma priekšmetu un atbilst Direktīvas 2004/18 2. pantā noteiktajiem principiem.
- 63 Līgumslēdzējai iestādei ir jābūt šādai brīvībai it īpaši tādēļ, ka ekonomiski visizdevīgākais piedāvājums tiek novērtēts no līgumslēdzējas iestādes viedokļa.

- 64 Ņemot vērā iesniedzējtiesā veikto pārbaudi, šķiet, ka pamatlietā līmenis, kādā piedāvājumi atbilst uzaicinājuma iesniegt piedāvājumus dokumentācijā noteiktajām prasībām, ir saistīts ar līguma priekšmetu un nekas neliecina par to, ka šie novērtēšanas kritēriji būtu pretrunā Direktīvas 2004/18 2. pantā noteiktajiem principiem.
- 65 Līdz ar to uz otro jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka Direktīvas 2004/18 2. pants un 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ļauj līgumslēdzējai iestādei kā novērtēšanas kritēriju, ko piemēro pretendentu iesniegtajiem piedāvājumiem publiskā iepirkuma procedūrā, izmantot šo pieteikumu atbilstības publiskā iepirkuma dokumentos minētajām prasībām līmeni.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 66 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) Padomes 1989. gada 21. decembra Direktīvas 89/665/EEK par to normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu, kuri attiecas uz izskatīšanas procedūru piemērošanu, piešķirot piegādes un uzņēmuma līgumus valsts vajadzībām, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. decembra Direktīvu 2007/66/EK, 1. panta 1. punkta trešā daļa, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvas 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, 2. pants, 44. panta 1. punkta pirmā daļa un 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem principā nav pretrunā, ka pretendentu piedāvājumu novērtēšanas prettiesiskums tiek konstatēts, pamatojoties tikai uz vienīgo apstākli, ka izraudzītajam pretendentam ir bijusi būtiska saikne ar līgumslēdzējas iestādes ieceltajiem ekspertiem, kuri novērtēja pieteikumus. Līgumslēdzējai iestādei katrā ziņā ir jāpārbauda, vai pastāv iespējami interešu konflikti, un ir jāveic pasākumi, lai nepieļautu un atklātu interešu konfliktus, kā arī novērstu to sekas. Izskatot prasību atcelt lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu ekspertu neobjektivitātes dēļ, noraidītajam pretendentam nevar tikt prasīts, lai tas konkrēti pierādītu ekspertu rīcības neobjektivitāti. Principā valsts tiesībās ir jānosaka, vai un kādā mērā kompetentajām administratīvajām un tiesu iestādēm ir jāņem vērā apstākļi, vai ekspertu iespējamai neobjektivitātei ir vai nav bijusi ietekme uz lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

Direktīvas 89/665, kas grozīta ar Direktīvu 2007/66, 1. panta 1. punkta trešā daļa, kā arī Direktīvas 2004/18 2. pants, 44. panta 1. punkts un 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajos ir paredzēts, ka pietiekami informētam un samērā rūpīgam pretendentam, kurš uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu nosacījumus ir varējis saprast tikai brīdī, kad līgumslēdzēja iestāde pēc piedāvājumu novērtēšanas bija iesniegusi izsmelošu informāciju par sava lēmuma pamatojumu, ir jābūt tiesībām celt prasību par uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu likumību pēc tam, kad beidzies valsts tiesībās paredzētais termiņš. Šādas tiesības celt prasību var pastāvēt līdz brīdim, kad beidzas prasības, kas attiecas uz lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, celšanai noteiktais termiņš;

- 2) Direktīvas 2004/18 2. pants un 53. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ļauj līgumslēdzējai iestādei kā novērtēšanas kritēriju, ko piemēro pretendentu iesniegtajiem piedāvājumiem publiskā iepirkuma procedūrā, izmantot šo pieteikumu atbilstības publiskā iepirkuma dokumentos minētajām prasībām līmeni.

[Paraksti]